

NEO PI-R™ – erhvervsversion

Paul T. Costa og Robert R. McCrae

Personlighedstest med mange muligheder – Leder- og medarbejderudvikling, rekruttering, teamudvikling m.v.

NEO PI-R er en struktureret personlighedstest, der bygger på den internationalt anerkendte Fem-Faktor model (relateret til „the Big Five“) der er baseret på flere årtiers amerikansk og britisk empirisk forskning. Testen er teori-uafhængig, men tager udgangspunkt i hypotesen om, at personligheden bedst kan beskrives ud fra iboende personlighedstræk, og at disse træk kan reduceres til 5 overordnede og grundlæggende personlighedsdimensioner. Disse 5 personlighedsdimensioner kan give en generel, overordnet beskrivelse af et menneskes personlighed, dvs. et indblik i vedkommendes kognitive, emotionelle, interpersonelle og adfærdsmæssige tilgang til verden.

NEO PI foreligger i to versioner (en kort og en lang), som begge kan anvendes på personer over 17 år. Den korte version består af 60 spørgsmål og tager ca. 15-20 minutter at udfylde. Her måles de førnævnte 5 dimensioner og giver derved et generelt indtryk af personen. Den lange version indeholder 240 spørgsmål og tager ca. 45-50 minutter at udfylde. Denne version giver et mere nuanceret billede af personen, idet man udover de 5 overordnede dimensioner desuden måler 30 personlighedstræk (kaldet facetter). Den lange version giver endvidere mulighed for at kombinere testpersonens svar med 360 graders vurderinger, således at man kan sammenholde personens egen vurdering med andres.

-

De 5 dimensioner

De 5 personlighedsdimensioner som NEO PI-R måler er henholdsvis: Emotionelle reaktioner, ekstroversion, åbenhed over for oplevelser, venlighed og samvittighedsfuldhed.

Emotionelle reaktioner

Denne dimension afspejler personens generelle negative emotionelle reaktioner, herunder nervøsitet og irritabilitet, men også de emotionelle reaktioner på stressende omstændigheder.

Typisk vil personer, der ligger lavt på denne dimension være afslappede, rolige og ikke bekymre sig om fremtidige problemer eller have negative følelsesmæssige udsving. Sådanne personer lever efter devisen *don't worry, be happy*.

Personer, der ligger højt, vil derimod hurtigt blive stressede og have svært ved at håndtere belastninger. De bekymrer sig om, hvad der kan gå galt i fremtiden og vil oftere være nervøse, anspændte og lettere at tirre. Sådanne personer lever efter devisen *hvad der kan gå galt, går nok galt*.

Ekstroversion

Denne dimension afspejler personers generelle energiniveau, sociale behov og positive emotionelle reaktioner.

Personer, der ligger lavt på denne dimension, foretrækker stille og rolige omgivelser, og de tager tingene i et langsommere tempo. De vil desuden foretrække at arbejde alene eller i små grupper, og ofte have en mere formel og reserveret tilgang til andre mennesker. Sådanne personer lever efter devisen *no man is an island, except me*.

Personer, der ligger højt på denne dimension, vil ofte have et højt energiniveau, være meget optimistisk og entusiastiske, have et stort socialt behov og interesse for at omgås andre mennesker socialt og fagligt. Disse personer vil som regel have mange jern i ilden, være farverige, åbne og imødekommende i deres sociale kontakt. Sådanne personer lever efter devisen *the more the merrier*.

Åbenhed over for oplevelser

Denne dimension afspejler personers generelle tilgang til nye ideer, tanker og oplevelser, herunder nysgerrighed og kreativitet.

Personer, der ligger lavt på denne dimension, vil typisk være jordnære og praktisk orienterede. De trives bedst i vante omgivelser, og de opsøger ikke nye indtryk. Sådanne personer lever efter devisen *Hvad kan jeg bruge det til?*

Personer, der ligger højt på denne dimension, vil ofte være iderige, kreative, nysgerrige og omstillingsparate. De vil typisk være drømmende, og de holder af at fordybe sig i deres arbejde samt at eksperimentere med deres omgivelser. Sådanne personer lever efter devisen *kun fantasien sætter grænser*.

Venlighed

Denne dimension afspejler personers tilgang til andre mennesker, herunder deres tiltro til andre mennesker, sociale konformitet og omgang med andre mennesker.

Personer, der ligger lavt på denne dimension, vil typisk være konkurrence-orienterede, sagsorienterede, beregnende og have en kold og noget kynisk tilgang til andre. Sådanne personer lever efter devisen *what's in it for me?*

Personer, der ligger højt på denne dimension, vil ofte være flinke, medgørlige, altruistiske, tillidsfulde og tillidsvækkende. De vil fokusere på gruppens trivsel, og de vil i højere grad lade sig influere af gruppens holdninger end af sine egne. Sådanne personer lever efter devisen *Spørgsmålet er ikke, hvad du kan gøre for mig, men hvad jeg kan gøre for dig*.

Samvittighedsfuldhed

Denne dimension afspejler personers selvdisciplin, samvittighedsfuld og strukturering.

Personer, der ligger lavt på denne dimension, vil typisk være impulsive, spontane, ustrukturerede og leve fra hånden til munden. De vil undgå regler, orden og struktur og ikke planlægge. Sådanne personer lever efter devisen *det skal nok gå og lav ikke i dag, hvad du kan udsætte til i morgen*.

Personer, der ligger højt på denne dimension, vil ofte være ambitiøse, velorganiserede, selvdisciplinerede, seriøse og perfektionistiske. De vil følge regler, hvis de foreligger, og opfinde nye, hvis det letter deres arbejde. De holder af at sætte ting i system, de hader at spilde deres tid og planlægger gerne fremtiden. Sådanne personer lever efter devisen *hvorfor udskyde til i morgen, hvad du kan nå i dag*.

Administration og scoring

NEO PI-R kan administreres på 2 måder, enten over internettet eller med papir/blyant. Men uanset hvilket testformat man benytter foregår selve scoringen over nettet, enten automatisk (ved internet-administration) eller manuelt (ved at man taster testresultatet ind og herefter udskriver en rapporten).

Dansk psykologisk Forlags har udviklet et helt nyt NEO PI-R system, som er en klar forbedring i forhold til det hidtidige. Det nye system kombinerer design, brugervenlighed og funktionalitet, så arbejdet med at administrere og score testen lettes for brugeren. Samtidig er rapporten mere omfattende og inkluderer nu mere end 30 siders resultatopgørelses og tolkningsvejledning, herunder den traditionelle dimensionelle tankegang, en jungiansk inspireret typologisk tankegang samt diverse validitetsskalaer, der har til hensigt at registrere, om personer har svaret validt. Herudover er det muligt at udtrække en rapport, der giver et billede af testpersonens lederkompetencer.

Det nye system giver mulighed for selv at vælge hvilke normer, man ønsker at benytte sig af, idet der forefindes differentierede normer for bl.a. ledere og medarbejdere. Endvidere kan man i det nye system, selv lave basal statistik, bl.a. opdele personer i bestemte grupper og udtrække separate gennemsnitsscorer for disse grupper.

Praktiske anvendelsesmuligheder

Leder- og medarbejderudvikling

NEO PI-R kan anvendes til leder- og medarbejderudvikling ved dels at afdække personens selvrapporterede stærke og svage sider, dels ved at kombinere disse med en 360 graders vurdering. I denne sammenhæng kan man så arbejde med de sider, personen bør arbejde med og hvordan samt vurdere hvordan de stærke sider potentielt kan kompensere for svage. Endvidere kan man sammenholde personens egen opfattelse med andres og derved bidrage til et mere realistisk billede af interaktionen og udnytte denne viden til på sigt at optimere samarbejdet.

Rekruttering

NEO PI-R kan anvendes til at vurdere om en given ansøger har de personlige kompetencer, som jobanalysen af et givent job indikerer, at ansøgeren bør besidde. Disse personlige kompetencer varierer naturligvis imellem job og virksomhed, og man kan derfor sjældent sige, at en specifik profil altid vil være optimal. NEO PI-R kan i denne sammenhæng både benyttes som et screeningsredskab eller som et hypotesegenererende arbejdsredskab, der kan afdække, hvordan personen vil indgå i det konkrete job i den konkrete virksomhed.

Teamudvikling

Det nye testsystem giver dels mulighed for en 360 grader vurdering af en medarbejder, men den kan ligeledes, internt i en gruppe, sammenholde hver persons resultat med de andres. Denne viden kan anvendes til at afdække hvilke personligheder, der indgår i en gruppe og hvor stor forskel, der er på disse. Informationerne kan bruges til at afdække indsatsområder i gruppen. Fx kan man øge kommunikationen og den gensidige respekt ved at øge forståelsen for forskellige personligheder i gruppen, og for måden de typisk møder verden på. Den „optimale“ gruppesammensætning hænger naturligvis også sammen med gruppens formål. Homogene grupper i forhold til personligheder vil have en tendens til at arbejde effektivt sammen, men mangle potentiale til at tænke i nye muligheder og løsninger. Heterogene grupper vil derimod oftere opleve mis-kommunikation, men de har et større potentiale for at opdage det og at gå nye veje. Sidstnævnte vil derfor være optimale til innovative opgaver, men det kræver, at man „tøjrer oprøret“ og kan få medlemmerne til at forstå hinanden og samarbejde.

Mange sprog

NEO PI-R er oversat til og valideret på flere forskellige sprog, og den egner sig til tværkulturelle sammenligninger og brug for internationale firmaer. Dansk psykologisk Forlag forhandler papirversionen med dansk internet-scoring på flere forskellige sprog (fx. engelsk, tysk, fransk) samt international internet-version af den engelske og tyske version med dertilhørende normer og fremmedsproget rapport.

Tekniske data

Den danske udgave af NEO PI-R er udviklet af Henrik Skovdahl Hansen og Erik Lykke Mortensen via frem- og tilbageoversættelse. Testen er herefter afprøvet på 300 danske mænd og 300 danske kvinder med varierende alder og uddannelsesmæssig baggrund, som også danner grund for de statistiske analyser af materialet. Testresultaternes konsistens er vurderet via klassiske reliabilitetsundersøgelser med Cronbachs alfa og ligger gennemsnitligt på 0.88 for dimensionerne og 0.7 for facetterne. Desuden viser amerikanske undersøgelser, at test-restest korrelationerne ligger på .8-.9 og derved indikerer en meget høj grad af temporal stabilitet. Endvidere viser 360 graders måling af overensstemmelsen mellem selvrapportering og observatører (her venner og familie) sig at ligge på 0,7, hvilket indikerer en høj grad af konsistens imellem egen og andres opfattelse. Den danske udgave af NEO PI-R er desuden valideret op mod flere forskellige anerkendte personlighedstest og op mod en række kriterier som personlig indkomst, uddannelsesniveau m.v. For den amerikanske udgave af NEO PI-R foreligger der langt over 200 videnskabelige artikler og undersøgelser om testens validitet og stadig flere kommer til.